

DERS BİLGİLERİ					
Ders	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	Kredi	AKTS
CEBİRDE SEÇME KONULAR	MATH 529	1-2	3 + 0	3	10

Ön Koşul Dersleri	Dersi veren öğretim üyesinin iznine bağlı

Dersin Dili	İngilizce
Dersin Seviyesi	Lisansüstü
Dersin Türü	
Dersin Koordinatörü	
Dersi Verenler	Dr. Erol SERBEST
Dersin Yardımcıları	
Dersin Amacı	Bu dersin amacı cebir ve sayılar kuramının güncel ve aktif araştırma alanlarından seçilen bir konuyu öğrenciye tanıtmaktır. İşlenen konu dersi veren kişinin seçimine bağlıdır. Örneğin: hesaplamalı cebirsel sayılar kuramı.
Dersin İçeriği	Dedekind bölgeleri, ideallerin normları, Sayı cisimlerinde ideallerin asal ideal çarpanlarına ayrılması, Sayı cisimlerinde birimler, ideal sınıf grubu, Dirichlet birim teoremi.

Dersin Öğrenme Çıktıları	Program Öğrenme Çıktıları	Öğretim Yöntemleri	Ölçme Yöntemleri
1) Dedekind bölgeleri hakkındaki temel kuramı bilir		1	A,B
2) Bir sayı cisminde kesirsel idealleri asal ideal çarpanlarına ayırmayı bilir.		1	A,B
3) Bir reel kuadratik sayı cisminde temel birimleri hesaplamayı bilir.		1	A,B
4) İdeal sınıf grubunun tanımını bilir ve bu grubun mertebesinin sonlu olmasının ispatını bilir.		1	A,B
5) Bir sayı cisminin sınıf sayısını hesaplamayı bilir.		1	A,B
6)Diriclet birim teoremini bilir ve bu teoremi temel örneklerle uygular.		1	A,B

Öğretim Yöntemleri:	1: Anlatım, 2: Problem Çözme
Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri:	A: Yazılı sınav, B: Ödev, C: sözlü sınav

DERS AKIŞI		
Hafta	Konular	Ön Hazırlık

1	Dedekind bölgeleri, Dedekind bölgelerinde idealler, asal ideallere ayrışma, Bir idealin bir asal ideale göre mertebesi, hesaplamalı örnekler.	
2	Dedekind bölgelerindeki ideallerin üreteçleri, bir idealin normu, bir elemanın normu ve izi.	
3	İdeallerin çarpımının normu, kesirsel bir idealin normu, asal bir idealin normu	
4	Kuadratik cisimlerde çarpanlara ayırma, Monojen sayı cisimlerinde çarpanlara ayırma	
5	Kübik cisimlerde çarpanlara ayırma, Genel bir sayı cisminde çarpanlara ayırma, çemberbölensel cisimlerde çarpanlara ayırma	
6	Reel kuadratik cisimlerde birimler, $\mathbb{Q}(\sqrt{2})$ halkasının birimleri, Pell denklemi : $x^2-my^2=1$	
7	Normu 1 olan birimler, normu -1 olan birimler, temel birimler, temel birimlerin hesaplanması	
8	$x^2-my^2=N$ denklemi, ideal sınıf grubu, Minkowski öteleme teoremi.	
9	İdeal sınıf grubu, Minkowski konveks-cisim teoremi, Minkowski lineer formlar teoremi.	
10	İdeal sınıf grubunun sonluluğu, ideal sınıf grubunu betimleyen algoritma	
11	Sayı cisminde değerlendirmeler, değerlendirmelerin özellikleri	
12	Dirichlet birim teoreminin ispatı	
13	Temel birimler sistemi, birimin kökleri	
14	Regülatör.	

KAYNAKLAR

Ders Notu	Introductory Algebraic Number Theory, Ş. Alaca, K. S. Williams, Cambridge Univ. Press, 2004.
Diğer Kaynaklar	

MATERYAL PAYLAŞIMI

Dökümanlar	
Ödevler	
Sınavlar	

DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

YARIYIL İÇİ ÇALIŞMALARI	SAYI	KATKI YÜZDESİ
Ara Sınav		
Kısa Sınav		
Ödev	7	100
Toplam		100
Finalin Başarıya Oranı		40
Yıl içinin Başarıya Oranı		60

Toplam		100

DERS KATEGORİSİ	

DERSİN PROGRAM ÇIKTILARINA KATKISI						
No	Program Öğrenme Çıktıları	Katkı Düzeyi				
		1	2	3	4	5
1	Matematiğin temel alanları ile uzmanlık için hazırlandığı alanda güçlü bir altyapı sahibi olur.					x
2	Matematiğin temel alanları ve/veya matematik ve diğer bilim alanları arasında ilişkiler kurma, yorumlama, analiz ve sentez yapabilme becerisi kazanır.				x	
3	Çağdaş bilimsel gelişmeleri takip eder, yeni düşüncelerin analizini, sentezini ve değerlendirmesini yapar.			x		
4	Ulusal ve uluslararası akademik kaynakları, bilgisayar ve ilgili teknolojileri kullanır.					x
5	Çalışma ve araştırma gruplarına, bilimsel toplantılara katılır, ulusal ve uluslararası sözlü ve yazılı iletişim kurar.			x		
6	Yaratıcı ve eleştirel düşünme, problem çözme, araştırma yapma, yeni ve özgün bir çalışma üretme, ilgi duyduğu alanlarda kendini geliştirme potansiyeli kazanır.					x
7	Bilimsel etik ve sorumluluk bilinci kazanır. Uzmanlığı ile ilgili sorunların çözümü hakkında aydın ve entellektüel kimliği gereği sorumluluk alır.					x

AKTS / İŞ YÜKÜ TABLOSU			
Etkinlik	SAYISI	Süresi (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ders Süresi (14x toplam ders saati)	14	3	42
Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Ön çalışma, pekiştirme)	14	8	112
Ara Sınav (Bireysel çalışma dahil)			
Kısa Sınav			
Ödev	7	10	70
Final (Bireysel çalışma dahil)	1	25	25
Toplam İş Yüğü			249
Toplam İş Yüğü / 25 (s)			9.96
Dersin AKTS Kredisi			10.00